Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

NĂM THỨ MƯỜI — SỐ 482 — DÉPOT LÉGAL — Mỗi số một cắc (0$10) — JEUDI 30 SEPTEMBRE 1926

ĐỖ-VĂN-Y
QUẢN-LÝ

Giá bán nhựt trình AN-HÀ
Trọn năm........5$00
Sáu tháng........3 00

Giá bán riêng nhựt trình L'APPEL
Trọn năm........6$00
Sáu thán........4 00

Giá bán chung hai bổn
Trọn năm........10$00
Sáu tháng........6 00

AN-HÀ-BÁO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM
EDITION EN QUỐC-NGỮ DE L'APPEL
Organe d'Informations Agricoles, Commerciales et Industrielles
NHÀ BÁO Ở TẠI ĐƯỜNG — Boulevard Delanoue — Cantho
Directeur Politique: TRẦN-ĐẮC-NGHĨA

DÉPOT LÉGAL INDOCHINE Nº 1196

PHẠM-KỲ-XƯƠNG
CHỦ-BÚT

Về việc mua bán hay là mua nhựt-trình hay là gởi bài đăng báo xin đề thơ cho M. Đỗ-văn-Y quản-lý

Lúc mua báo xin các ngài chiếu cố, gởi số tiền luôn, bổn-quán lấy làm thâm cảm.

AI LÀ NGƯỜI VÌ NƯỚC?

Cuộc tuyển cử Hội-đồng quản-hạt

Quốc dân ta lúc ở vào cái thời-kỳ phong-kiến chế thì không khác nào dân Pháp lúc ở vào thế kỷ thứ 13 thứ 14, phân ra ba hạng dân, hạng cao-sang quí tộc gồm những hoàng-thân quốc thích, Công-hầu, vương-bá, hạng trung-dân gồm bọn tư bổn, giàu có, điền-sảng và hạng bình-dân là gồm những hạng nghèo, bần cùng. Mà cứ hạng nào ở theo hạng nấy, giống nào nối giống nấy chớ không thay đổi ra phát nào được cả. Ở nước ta cũng vậy cứ cha thất con nối (phụ truyền tử kế) không cần gì lựa người cho đúng tài trí cứ là giống giồng con nhà trâm anh phiệt-duyệt thôi, cha công hầu rồi con cũng công-hầu, bởi vậy nên ở thời-kỳ ấy hạng cao-sang thì sanh ra mấy đời cũng đều cao sang, hạng nô-lệ thì mấy kiếp cũng còn nô lệ. Hạng bình dân không khi nào mà được dự vào quốc sự, coi mấy pho Việt sử không thấy chỗ nào mà chép hạng bình dân được quyền qui bao giờ, nói ngay như lúc nhà Trần hội bình định Nguyên thì toàn là phải cao-sang dự nghị chớ không thấy một [illegible] người đại biểu của hạng bình-dân [illegible] trước hội-nghị ấy.

Kể từ ngày [illegible] Đại Pháp sang đây cai trị, tuy là chiếm trị nước ta cho cũng cho ta được [illegible] bàn, đồng quyền, cho ta được quyền công cử người đại biểu mà thay mặt đồng bào giữa hội-nghị chớ không phải quá áp chế như nhà Nguyên, nhà Hớn thuở xưa. Nhưng tiếc vì ta không giữ trọn cái thể thống, không biết làm tròn phận [illegible], ta không biết lựa người [illegible]. Còn sao nữa chánh phủ lập ra Hội-đồng quản-hạt để bàn giải các vấn đề của chánh-phủ muốn thi thố, để cầu xin các điều ích quốc lợi dân, dưới Hội-đồng quản-hạt thì có Hội-đồng địa-hạt để bàn giải, để thay mặt cho dân ở giữa mặt quan chủ-tỉnh mà cầu xin điều của dân muốn, thế thì đặt ra đặng lấy chánh lý mà cãi lẽ, lấy điều ích lợi mà yêu cầu chi về cho nhà nước thấy mà ngoảnh cố lại dân chúng, trong thì giúp cho nhà-nước làm điều công-đang, ngoài thì giúp cho dân được ích lợi, chớ không phải đặt ra đặng nịnh hót, không phải cử lên đặng làm tượng gỗ.

Bây giờ xin nhắc lại cuộc tuyển-cử Hội-đồng Quản-hạt thì hôm kỳ rồi báo An-Hà có đăng tin ngày 10 Octobre sẽ tiền-tuyển và ngày 24 Octobre sẽ tái tuyển cho những vị trật tuyển kỳ đầu, nay tin ấy đã quả quyết. Nhưng sao cũng chưa thấy ai ra mặt cho thừa sai sớm chọn. Vậy nay tôi cũng vì quốc dân ta đang xu hướng về vấn-đề tự-lo nhưng chưa được như ý muốn, mọi mọi đều ở dưới tay người, nên mới viết bài nầy ngỏ với mấy ngài muốn ra dự cử kỳ Hội-đồng nầy. Mấy ngài ôi! muôn việc muốn làm đều trước phải độ-lượng coi sức mình đủ tài không đã, chớ nên mê vì cái bả phú-quí, cái mồi vinh-hoa mà dục vọng làm càng. Có lẽ mấy ngài đã để mắt trông thấy quốc dân đối với mấy vị nghị viên vô can đảm vì lợi riêng hơn là lợi chung giữa hội nghị ra sao rồi, vậy mấy ngài nên lấy đó làm gương, được đủ tài đức như các ông: Long, Dược, Bến, được đủ tâm chí như mấy ông đó sẽ ra, chớ ráng với theo đặng danh nẻo lợi mà đến nơi rồi không đủ tài trí thì danh đã không danh mà lại nhục, để tiếng cười về sau. Liệu tài mình gánh gồng nổi việc gì thì sẽ kê vai, chớ đừng bây giờ viết báo xưng tài, diễn thuyết bày danh, in cáo thị công-bố đều công ích với đồng-bào rồi nữa vì miệng mé-đai điều, vì chức huyện, phủ-hàm mà ngậm câm như con bút-bê (poupée). Chẳng những làm vậy nhục cho mấy ngài thôi mà chính là làm hại cho quốc dân ta đó. Các ông nên để mắt đến những điều ước vọng của quốc-dân mà cân với tài mình coi có đủ mảnh lực gì mà làm cho quốc dân thỏa vọng chăng, nếu không đủ tài thì hãy nhường bước cho người cao kiến hơn mình, người có đủ tài trí có đủ can đảm hơn mình ra thay thế cho dân chớ đừng ỷ của nhiều rải ra mà mua thăm rồi đến nửa quáu quầu cấu-xé mà làm cho dân Nam-kỳ phải chịu thiệt hại mãi. Vậy tưởng mấy ông là người có học nói ít nghe nhiều, chỉ sợ đã thấy rộng hiểu xa. Làm sao cho rỡ mặt với non sông thì làm.

Còn về phần cử-tri lại có cái trách nhậm thậm trọng về cuộc tuyển-cử nầy, nếu mấy ông không để mắt tinh đời mà chọn lầm kẻ bất tài, người không tâm chí không can đảm thì mấy ông cũng đắt tội với dân chúng đó. Phận mình là cử tri được quyền chọn lựa, không ai nài ép gì được mà lại chính cái bổn phận mình phải lấy sự công bình làm gốc, chẳng nên tư vị, dầu cho ông mỏ là người đại ân nhân của mình mà không đủ tài trí, không có tâm nhiệt thành thì cũng chẳng nên tuyển-cử người ấy, còn ông khác là kẻ nghịch của mình đối với mình có cái cừu đấu chẳng chung đội trời, chơn chẳng chung đạp đất đi nữa mà có tấm lòng vì dân vì nước thì mình cũng chẳng nên đem lòng ích-kỷ mà kiếm điều vu vạ cho người mà chính mình phải bỏ thăm cho người. Nói ngay là đến ngày mình đem phiếu thăm mà bỏ vô thùng là ngày mình làm lợi cho nước mà cũng là ngày làm hại cho nước. Làm lợi cho nước là mình đem mắt tinh đời, lấy lòng công-đáng, dẹp mối tư thù mà tuyển người đủ tài trí, có lòng vì dân vì nước làm người đại biểu cho mình. Làm hại cho nước là mình vì tiền tài ám nhản, vì lẽ tư vị mà cử người không xứng đáng lên thay mặt cho mình.

Mấy ông vì mấy đồng bạc mà bán rẻ lá thăm cho người không xứng đáng, không có chút mảy gì tài đức thì không phải hại cho mấy ông thôi, lại hại đến cho toàn cả quốc dân nữa.

Vận-mạng tương-lai nước nhà đều ở nơi mấy phiếu thăm của mấy ông đó, nếu mấy ông biết lợi dụng may phiếu thăm ấy thì là phước cho nước nhà sau nầy, bằng mấy ông không biết coi nó là trọng thì là điều vô phước cho nước nhà vậy. Có lẽ mấy ông đã chịu cái thống khổ của thấn tự-hồi lay chuyện trách móc mấy ông đã cử lầm mấy người bất tài, coi lợi nhà hơn là lợi nước. Một kỳ hội-nghị, một tiếng "uý" của họ tất là một tiếng thống trách của thấn tự-hồi đó. Mấy ông ôi! xe trước gảy xe sau khá tránh, kỳ rồi cử lầm thì kỳ nầy phải chọn kỹ. Nếu rủi lầm cử kẻ bất tài, phương giá áo túi cơm thì dầu có thán oán như kỳ rồi cũng vô ích vì đã rối rồi, tay đã lỡ nhúng chàm rồi. Vậy mấy ông có cái trách nhậm lớn lao ấy nên lưu tâm về cuộc-tuyển-cử sẽ tới nầy.

Nay lại xin nói ở miệng Hậu-giang về ba tỉnh Sóctrăng, Cantho và Bạcliêu thì nghe có quí ông Bình, Sửu, Huấn và Sự ra tranh cử kỳ nầy, nhưng nghe vậy chớ chưa chắc. Nếu rõ ràng lời đồn nầy không sai thì ông mỏ là người ở gần bổn ông ấy lâu nay biết rõ cách hành-vi, cái tài đức, cái tâm chí của bổn ông ấy thì nên viết bài gởi đến báo An-hà hoặc các báo khác mà nhắc rõ đoạn lược sử của bổn ông ấy mà nhứt là phải lấy chữ *Vô-Tư* làm đầu, có sao nói vậy đừng vì thù vơ oán chạ mà vu oan cho người và cũng đừng vì ơn nhà mà quá ca tụng cho kẻ bất tài. Bài gởi đến bổn-báo thâu nhận và đăng lên báo cả. Vậy ai là người vì nước vì dân nên lưu tâm về khoản nầy. Còn mấy tỉnh khác ai là người xin ra thay mặt cho dân chúng? Nếu vị nào biết gởi tin đến cho hay; bổn báo sẽ đăng tên cho công chúng rõ.

VIỆT-MINH-TỬ
AN-HÀ-BÁO

Văn uyển

Thủy-tai Bắckỳ

Ông xanh ông khéo khiến chi!
Nước sông nguồn núi làm gì dưng lên!
Làm cho trời nước mông-mênh,
Ầm-ầm nổi dậy dất-bình sóng xao.
Lại thêm mưa gió dồi-dào
Khiến nên ngọn thủy bực trào tràng lên
Đùa dừa phá hại sanh linh
Nào nhà nào cửa linh đinh giữa đồng.
Một bầy con cháu tiên-long
Thảy đều chìm-đắm theo dòng nước xuôi!
Kẻ than, người khóc ngùi ngùi!
Gió đưa mây dạt, bèo trôi hằng hà,
Ác thay ngọn nước Nhỉ-hà!
Nhấp-nhô sóng lượng trắng pha mập mờ
Nao ai có rõ, có ngờ!
Xôn-xao tấp dập vở bờ Gia-hâm
Ôi thôi sự nghiệp tập tâm!
Trăm dân đều thảy ăn nằm tuyết sương!
Ngổn-ngan trăm mối trăm đường
Tuy rằng Nam, Bắc hai phương cùng giòng.
Hỡi ai con cháu Lạc-Hồng?
Đưa tay dìu dắc gọi lòng mến yêu
Kià câu ngạn ngữ "Lụa điều....
Một người một ít, một nhiều cũng nên.
Làm ơn há dễ trông đền
Miễng là tình nghĩa 2 bên vẹn toàn
Mở lòng bác-ái, đồng ban!
Thương người cơ-cẩn lâm nàn thủy-tai

NHỰT-YÊN

Cuộc tuyển-cử Hội-đồng Quản-hạt

Mới nghe tin rằng có mấy vị sau đây ra tranh cử Hội-đồng kỳ nầy. Vậy ông nào ra quận nào xin kể ra đây.

QUẬN THỨ NHỨT
Gia-định, Biênhòa, Tâyninh, Thủ-dầu-một và Barịa.

Ông: **Nguyễn-văn-Thinh** Y-khoa Tấn-sĩ.

Ông: **Trần-văn-Đôn** Y-khoa Tấn-sĩ.

QUẬN THỨ NHÌ
Sàigòn, Chợlớn, Mỹtho, và Tânan

Ông: **Nguyễn-phan Long** Hội đồng mảng khóa.

Ông: **Trương-văn-Bền** id

QUẬN THỨ BA
Bếntre, Gòcông, Tràvinh và Vĩnhlong

Ông: **Bùi-quang-Chiêu** cựu Giám-đốc Canh-nông.

Ông: **Nguyễn-văn-Huợt** Nghiệp-chủ Ba-động.

QUẬN THỨ TƯ
Châuđốc, Longxuyên, Rạchgiá, Sadéc và Hàtiên

Ông: **Lê-quang-Liêm dit Bảy** Đốc-phủ-sứ hồi hưu.

Ông: **Nguyễn-tấn-Dược** Hội-đồng mảng khóa.

QUẬN THỨ NĂM
Bắcliêu, Sócträng và Cầnthơ

Ông **Huỳnh-ngọc-Bình** Đốc-phủ-sứ hàm.

Ông **Ngô-văn-Huấn** cựu Tri-phủ.

Tưởng lại ông Thinh, ông Đôn, ông Long, ông Bền, ông Chiêu, ông Liêm và ông Dược ở Nam-kỳ chẳng mấy ai là người chẳng biết mấy ông. Thật là may mắng cho dân chúng ở Nam-kỳ nầy chẳng biết bao là được trông thấy mấy ông vì dân vì nước chịu ra thay mặt đổi lời, kê vai vô gánh gánh rất nặng nề. Vậy ước ao sao mấy ông anh tâm huyết nầy được chư vị Cử-tri hết lòng công-cử lên làm đại-biểu cho dân chúng ta kỳ nầy.

Còn ba ông kia là Huợt, Bình và Huấn tôi chưa được biết tâm chí ra sao, nên không dám bạo gan giới thiệu với đồng-bào. Vậy ai là người biết rõ tài đức ba ông đó thì nên lấy lẽ đoan-chánh mà giới thiệu với cử-tri cho khỏi lầm lạc về sau.

N. Y.

Tri-Trung-Hòa

Đại-Dược-Phòng Cầnthơ

TAM SẮC BỔ HOÀN trị các chứng hư nhược, đờn-ông, đờn-bà, con nít đều dùng được cả, đờn-bà không có con, uống lâu sẽ có con, v.v. mỗi ve................1$ 50

CƠ MỤI ĐIỀU KINH BẠCH ĐÁI HOÀN trị chứng đờn-bà dàng kinh nguyệt không đều, huyết bạc; mỗi ve......1$00

BỔ PHẾ THÁNH DƯỢC THỦY trị chứng ho và hư huyết, mỗi ve............0$40

HÓA ĐÀM CHỈ KHÁI TÁNG trị chứng ho lao, ho gió, mỗi bao..........0.10

NGỦ LÂM BẠCH TRƯỢC HOÀN trị chứng xích-trược, bạch-trược, huyết trược, lâm trược, mỗi ve...........0,40

Ô KÊ BẠCH PHỤNG HOÀN trị chứng hư thai, tiểu sảng, kinh nguyệt bất, đều........1 hộp 2 hoàn......0,60
1 hộp 4 hoàn.........1,20

DƯỠNG HUYẾT BỔ THẬN TRẤP trị chứng thân-thể suy nhược, bổ dưỡng nguyên khí, mỗi ve..........0,60

TIỂU NHI TIÊU TRỆ LỘ trị chứng cam tích con nít ăn uống không tiêu mỗi ve............0,50

BÁC BỬU NHẢN DƯỢC trị bịnh con mắt hai lầm, mỗi ve........0.50

THANH TANG BỔ TẢ HOÀN thuốc bổ tả mỗi ve........0.10

LẬP CHỈ TÁNG THỐNG mỗi chỉ....0.10

TIỂU NHI CAM-TÍCH TÁNG thuốc sáng lải mỗi chỉ.......0,10

NHƠN SÂM BẢO SIÊNG mỗi chỉ...0,30

HỒNG BẠCH LỢI CHỨNG mỗi chỉ...0,20

TRI-TRUNG-HOÀ
Tiệm thuốc bắc, tại đường cầu tàu lục-tỉnh số tại 32 CẦN-THƠ

Về việc xe kéo đình công

Tại Châu-thành Cầntho hôm 19 Septembre 1926

Sớm mai ngày Chúa-nhựt 19 Septembre 1926, cả Châu-thành Cầntho chẳng thấy một cái xe-kéo nào thấp-thoán. Hỏi ra mới hay rằng: bọn kéo-xe làm "gờ-reo"— Nghe vậy: bèn hỏi thử cho biết duyên cớ bởi đâu mà bọn cu-li kéo xe làm gờ-reo? Tiếng thiên-hạ ở Châu-thành đồ đi thuyết lại là bởi tại ông Cò mới: từ khi ông đổi lại lãnh trách nhậm tuần-cảnh ở Châu-thành Cầntho được vài tuần lễ nay thì phạt-vạ liền liền, ông còn làm nhiều việc gắc-gao bó-buộc nhứt là cho những bọn kéo-xe và các bạn hàng buôn-bán nơi chợ. Xe-kéo đậu dựa lề đàng thì gọi rằng đậu sái chỗ bị phạt-- buộc phải kéo xe đi hoài, có mỏi cũng không cũng vậy -- như muốn đậu lại phải đem xe đến chỗ "đậu-xe" mới được — mà chỗ nào là chỗ đậu xe? Còn bạn hàng bán ở chợ: hàng vật để không ngay, ghé ngồi để sai chỗ, rất-rên hốt chưa kịp, hễ hở đâu, ông phạt đó. Mà khi nào ông ra lính phạt thì không được phép trả lời lại tiếng chi – nếu trả lời thì ông phạt gia-bội liền: 4 các phải 8 các, 8 các phải 1$20 — Sớm mai và chiều ông tảo đi theo phố, hoặc ra chợ thì chàng chỗ nầy cũng chỗ nọ, dỗ thoát khỏi ông phạt vạ!?! Thiên hạ khắp Châu thành đều rung động sợ oai ông— hễ thấy dạng ông đi, thì ai nấy đều lo lần dọn-dẹp mà có khi cũng không khỏi ông phạt được! Thuở giờ Châu-thành Cầntho chưa hề gặp ông Cò nào hay phạt vạ thái thậm như ông Cò nầy? Bởi cớ nên bọn cu-li xe-kéo sợ phạt mà đình công như vậy.

Lời thiên-hạ đồn dải như thế, lẽ thiệt hư chưa được rõ, nên bổn-báo Tổng-lý là M. Đỗ-văn-Y có đến hỏi thăm ông Cò về các việc nói trên đây. Ông Cò phân rằng: Quan trên đã phó thát cái trách nhậm tuần-thành cho ông thì ông cứ giữ phận sự mà thi hành. Ông cũng biết rằng: làm như thế thì có chỗ cũng thái quá, nhưng mà ông phải tuân theo điều-lệ mà làm: như việc xe-kéo: theo điều-lệ mấy năm trước, thì có phân ra 3 chỗ đậu xe, lúc đó chưa có xe hơi đông đảo như bây giờ, thì được (mà 3 chỗ xe đậu đó lần lượt đến ngày nay lại bị xe hơi choán mất hết một chỗ nơi đường Boulevard Saintenoy (đương kinh-lấp) còn lại có 2 chỗ mà thôi. Ông cũng rõ cho một cái Châu-thành nhơn cư đông-đảo, xe cộ tập-nập như Châu-thành Cầntho đây, mà có 2 chỗ xe kéo đậu thì cũng hẹp đó chút, còn nếu ông không tuân theo điều-lệ đã buộc, để cho chúng nó tự do muốn đậu đâu thì đậu, rồi xảy có sự rủi-ro gì thì phần trách cứ phải về tay ông mới tính sao? Thấy việc như thế, nên ông có xin cùng quan Chủ-tỉnh định ra thêm nhiều chỗ nữa cho xe-kéo đậu. Việc nầy đã nhứt định rồi, trong ít ngày nữa đây sẽ có để bản chỉ thêm chỗ xe đậu. Còn việc phạt vạ, là bọn nó bất tuân theo lề-luật định, làm trái phép: như đi kéo-xe, không có chịu đi xét (visite), xe đã xệu xọ muốn hư mà nó còn đem đi kéo đưa hành-khách, không ngừa sự rủi-ro xảy đến cho người ta, nên từ khi ông lại Cầnthơ đến nay ông có phạt và bỏ phu-de (fourriere) 4 cái xe kéo, chớ chẳng có làm chi thái thậm theo lời thiên-hạ huyền hoặc đó.

Bổn-báo Tổng-lý nói, những điều-lệ ở Châu-thành buộc dân-cư cùng xe-cộ phải giữ cho sạch sẽ được phòng ngừa sự vệ-sanh cùng sự rủi-ro xảy đến, thì phần nhiều ít ai thấy hiểu được, ước chi nhà nước dạy dịch ra quốc-ngữ dán khắp nơi cho nhơn dân biết mà giữ mình, được khỏi phạm luật. Ông Cò tiếp trả lời rằng: ông cũng đồng một ý đó: vậy ông sẽ bẩm việc đó cho quan trên rõ. Đoạn xong, M. Y cáo từ lui gót.

Sự đình-công xe-kéo đây là việc ta tiểu xảy ra hôm nọ đâu được 3, 4 giờ chỉ đó— chừng Quan kêu hỏi sấp đặc lại xong, qua lối 10 giờ sớm mai thì các cu-li xe kéo ùng ùng đem xe ra đưa hành-khách lại như thường vậy.

A. H.

Quan Khâm-sứ Pasquier

Sẽ quyền chức Tổng-Thống Toàn quyền

Lời nghị định ngày 11 Septembre mới ra cho quan Khâm-sứ Trung-kỳ là ông Pasquier được thay quyền quan Tổng-Thống A. Varenne trong lúc ngài vắn mặt.

Vậy bổn-báo xin chúc mừng cho ngài và cầu chúc cho ngài qui thể được an lành mà thay thế cho quan Toàn-quyền A. Varenne trong lúc ngài vắn mặt.

AN-HÀ-BÁO

Quan Phó-toàn-quyền sẽ về Pháp

Bổn-báo hay tin rằng trong tuần tháng Octobre quan Phó toàn-quyền Monguillot sẽ về nghỉ bên Mẫu-quốc.

Vậy bổn-báo xin chúc cho ngài được vạn sự lành từ đây cho tới ngày đáp tàu.

A.H.B.

Cuộc tuyển cử nghị viên

Phòng thương mải

Ngày 26 Octobre sẽ mở cuộc tuyển-cử nghị-viên phòng thương mải, có ba ông kể dưới đây ra tranh cử.

Ông Trương-văn-Bền nghị-viên mãng khóa.

Ông Trần-kim-Kỳ id

Ông Nguyễn-văn-Kiệu Đại-công thương nghiệp-chủ ở Tràvinh--Saigòn.

Vậy bổn-báo có mấy lời xin chúc cho ba ông được đắc kỳ nguyện và trông rằng đồng-bào chọn được người xứng đáng.

A. H. B.

Vợ khuyên chồng

Về việc đi bỏ thăm cử Hội-đồng

Mình ơi! Kỳ tuyển cử hội-đồng sắp tới, mình có quyền đi bỏ thăm, là người có thể-thân hút dính rồi, chẳng phải là khờn ăn, vô-lương cho lắm; vậy mình để lựa người nào xứng đáng sẽ bỏ thăm cho họ, kẻo lắm mấy các "Bố-nhìn", mà hại cho con cháu lớp sau, trẻ dường tàn bộ nghe chồng?

—Bộ mình giả-ngộ sao chớ? Mình tưởng bọn óc tròn đó dễ lấy 5, 10 đồng bạc, 1, 2 bữa ăn, ít tờ giấy nói dóc, mà gạt-gẫm dổ-dành tôi được sao?

—Ôi! Phải nói hư mình, thì chẳng có hạng người mua-bán thăm, mà kẻ mu-bán thăm đó; tức là kẻ mua-bán nước vậy!

—Thôi! Để ít bữa, mình coi họ đăng báo hoặc rải giấy, coi ai ra cho biết, chừng ấy vợ chồng mình cũng đăng báo, cùng rải giấy, để nói chuyện với họ ơơi. Ai đáng mặt mà ra, thì mình khen, còn ai vác tiền mua quyền, đặng mong khuấy nước, thì mình sẻ.....!

L. M.

Nhàn-đàm

NGƯỜI HÀNG HEO KHÔN QUÍ

Có tên M. là một tay chuyên có một nghề bán thịt heo mà thôi nhưng chàng ta có tánh qui quyệt lắm, ngày kia chàng ta ngồi nói chuyện với mấy người bạn đồng nghiệp, bỗng không chàng ta nghĩ ra một kế chàng ta muốn thi kế ấy, nhưng còn muốn kiếm một bửa rượu cho họ phục mình chơi! nghĩ vậy chàng ta bèn ứng thinh lên nói, nầy mấy anh: mai đây họ mướn tôi quay cho họ một con heo đặng cúng tổ, nhưng tôi lại muốn lập thế đem con heo đi ngan qua sở thú y mà khỏi phải đóng thuế, cho mấy anh coi! trong đám đó ai nghe nói cũng lấy làm ngạc nhiên nghĩ không biết chàng làm phép nào mà biến mất con heo đặng mới nói: anh chỉ có tài đánh phách chớ anh có phải là vạn đạo sĩ hay sao mà biến thuật được?–Mấy anh không tin thì đánh cuộc chơi,-Ừ đặng anh em chúng tôi cá với anh một bửa chén. Đánh cuộc xong, M. ta mới nhốt con heo gần lối đó rồi lại bắt con chó bỏ vào trong một cái bao bố vát đi ngan sở thú y coi bộ khoan thai lắm. Nhưng mà cũng không khỏi lính ở sở thú y đón lại xét hỏi chàng ta vát con gì ở trong?— chàng ta trả lời tỉnh tuồng rằng: con chó của tôi mà!—chó gì mà bỏ vô trong bao é!–Nó không chịu theo tôi nên tôi mới bỏ nó vô bao đó đa!—Đâu nà mở ra coi?—Muốn coi thì coi! chàng ta mới vừa mở miệng bao thì con chó nhảy phóc ra, chàng ta la lên, trời ơi! bây giờ hơi sức nào rượt theo nó, mà dầu có bắt đặng nó thì cũng ít nửa là hai ba giờ đồng hồ! nói rồi chàng ta làm bộ rượt theo con chó, còn người lính thì khoái chí ngó theo cười ngất, trong giây lác chàng ta bỏ con heo vô vát trở lại, gặp cậu lính khi nảy chàng ta làm bộ thở hào hển, cậu lính đang ngồi hút thuốc thấy bộ của chàng ta thì đả bất tức cười, liền hỏi, anh bắt nó lại đặng rồi phải không?—Cậu thiệt báo hại người ta quá! nhờ có hai ba người vì nó bắt mới đặng đây!—Thôi chuyện nầy đừng làm vuột ra nữa đa! Hi, hi. hi,!

Thế thì cậu lính kia tra xét nghiêm nhặc thiệt, nhưng có một đều không dè dặc, cẩn thận, nên hóa ra bị gạt lớp, làm chàng M. chiêu bửa ấy đặng chén một bửa say mèm.

Bài nầy ký giả trích dịch trong "La semaine comique" vì có ý khuyên chớ nên tin mà mắc, chớ vội nghe phải lầm. Ký giả đặng đọc nhiều bài Hài Đàm, Khôi Hài, hoặc là nhàn đàm, không có thú vị thì ký giả rất tiếc, tuy là một bài để cho người đọc phải bật cười, nhưng cũng phải làm cho độc giả phải để ý suy nghĩ cái lý thú trong bài đó mới là chẳng uổng thì giờ cho.

CÀNG-VIÊM

Đồng bào! hãy ra tay cứu giúp cuộc thủy tai Bắckỳ.

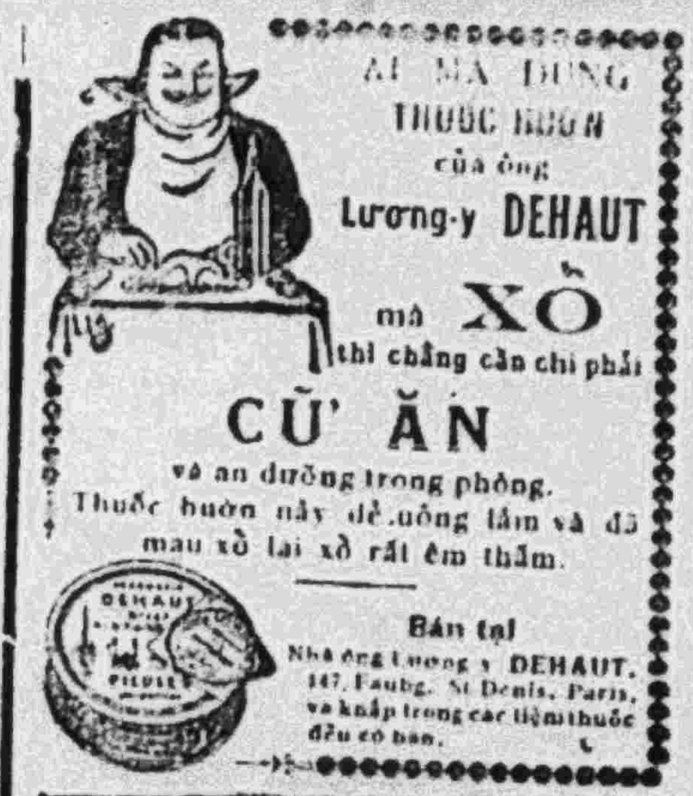

LỜI RAO

Kính lời cùng quan khách đặng tường:

Tôi mới dọn một cái nhà ngủ để hiệu là: **HOTEL TRẦN-ĐẠT** (*Nghĩa lợi khách lai*) môn bài 26, đường kinh lấp Delanoue ở ngan nhà hát bóng Casino, châu-thành Cầnthơ. Có dọn mười sáu cái phòng sạch sẽ, khoản khoat và đẹp đẽ lắm. Trong mỗi cái phòng cộ để chuông điện đặng kêu bồi; tại nhà ngủ có téléphone số 16, tiện bề cho quan khách chuyện vãng với người quen ở xa; có bán cơm tây. Bồi thiệt thà và có lễ nghi.

Vậy xin quan khách có dịp ghé nghỉ một chuyến thì biết, chớ tôi không dám bao chuốt nhiều lời.

Nay kính,

HOTEL TRẦN-ĐẠT, Cầnthơ—Ville

NHÀ HÀNG BÁN CƠM TÂY

Kính trình qui khách rõ: Kể từ ngày 8 Aout 1926 tôi khai-trương nhà hàng bán cơm tây tại **Trung-châu Lử-quán**, Nº 18 Boulevard Delanoue tại Châu-thành Cantho. Tôi có mướn được nấu ăn khéo để lo dọn món ăn cho đẹp miệng qui-khách. Phòng ăn tôi chưng dọn theo kiểm-thời, có quạt máy plafond và nước máy để cho qui-khách rửa tay. Chung quanh nhà hàng tôi có làm một mái hiên, để qui-khách uống rượu và cafe. **Nhà hàng Trung-châu** nhờ đất thế ở nhằm góc 2 đường đại lộ, lại thêm có cái mái hiên cao-rao khoảng-khoát, cho nên qui-khách đến đây thì giờ nào cũng được mát mẻ lắm.

Trong một nhà hàng bán cơm tây đều cần nhứt là sự vệ-sanh, sự tinh-khiết; chơ nên về khoản nầy tôi gắn sức làm cho được vừa lòng qui-khách.

Cúi xin qui-khách nhơn dịp đến nhà hàng tôi một phen thì rõ.

Qui vị ở xa muốn đặt tiệc xin đến tôi hoặc gởi thơ thương nghị, thì tôi sẽ cho một người nấu ăn có tiếng là Tư-Núi đi theo lo việc nấu-nướng.

ĐỖ-VĂN-Y

Directeur de l'Imprimerie de l'Ouest et de l'Hôtel Central

Kính đồn

CANTHO-NAMVANG (PnomPenh)

Hảng xe hơi TRẦN-ĐẠT-NGHĨA Cantho-Ville (Cochinchine)

Đưa hành-khách từ **Namvang**—**Tàkeo**—**Châudốc**—**Longxuyên**—**Cầnthơ**— (*Tới* **Cầnthơ** *có xe đi* **Sốctrăng** **Bạcliêu** *và* **Longmỹ**) *Xe của Bổn-Hảng đều có bảo-kê, và sơn màu xanh, có chạy một sợi chỉ màu vàng và có vẽ hình* **Mặt-trăng**, *xin Hành-Khách lưu ý.*

KÍNH,

Kính cùng qui-khách đặng tường:

Kể từ ngày 1er Juillet 1926 Bổn Hảng đóng thêm bốn cái xe *Autocars* đặng đưa Hành-Khách lên xuống: mỗi ngày 2 cái chạy lên *Namvang*, 2 cái xuống *Cầnthơ*.

Namvang—Tàkeo—Châudốc—Longxuyên—Cầnthơ—Sốctrăng—Bạcliêu—Longmỹ (Rạchgiá).

Giờ xe chạy định như sau nầy:

Mỗi ngày tại *Namvang* khởi sự chạy 5 giờ sáng, tới *Cầnthơ* 2 giờ chiều kiếp xe đi *Sốctrăng*—*Bạcliêu* và *Longmỹ*.

Mỗi ngày tại *Cầnthơ* khởi sự chạy 5 giờ sáng, tới *Namvang* 2 giờ chiều.

Hành-Khách ở *Sốctrăng—Bạcliêu—Longmỹ—Vĩnhlong* muốn đi *Namvang* thì phải lên *Cầnthơ* nghỉ một đêm, sáng đi *Namvang* thì tiện lắm, vì mỗi ngày đều có xe của Bổn-Hảng chạy luôn luôn và đúng giờ, vì không có trấm đậu lâu hết.

Xe cộ đến đâu cũng đúng giờ vì Bổn Hảng lo tu bổ tử tế lắm. Mấy người giúp việc trên xe tiếp rước hành-khách tử tế luôn luôn. Xin qui-khách sẵng lòng giúp Bổn-Hảng cho mau tấn phát, rất cám ơn.

Nay kính

HẢNG XE TRẦN-ĐẠC-NGHĨA, CẦNTHƠ.

HẢNG XE HUỲNH-MINH THÔNG, PNOM-PENH

LỜI RAO

Đèn điện **Nước đá**

Kính lời cho qui vị đặng tường:

ĐÈN ĐIỆN.— Tại hàng tôi có sắm máy đèn điện thắp từ 50 ngọn tới 100 ngọn đèn: mỗi ngọn sáng 50 bougies, để cho mướn. Ai muốn mướn đi xa hay gần xin gởi thơ thương nghị. Khi hỏi giá xin nhớ nói đường bao xa, thông thương cách nào và mướn mấy đêm.

NƯỚC ĐÁ.— Tại hàng tôi có sắm một cái máy làm nước đá; Mỗi ngày làm được 1000 ki-lô. Có hai thứ: Thứ lớn cân nặng 20 ki-lô, thứ nhỏ cân nặng 10 ki-lô.

Bán lẻ mỗi ki lô 0$06 — Bán sỉ 0$05 một chục ki-lô. Nước đá trong, không có bọt và lâu tiêu. Cách làm thiệt sạch sẽ vì có quan thầy thí nghiệm rồi. Ai muốn mua giờ nào cũng được.

Xin qui vị chiếu cố và giùm giúp tôi cho mau tấn phát, rất cám ơn.

Nay kính

TRẦN-ĐẠT-NGHĨA, Cantho

Fondée en 1918

THUẬN-THANH

BOTTIER — CHAPELIER

7, Rue des Caisses—Hànội

Kính cùng Quí-vị đặng rõ, tiệm tôi đóng giầy tây, ta và làm nó nhiều kiểu đẹp, giá hạ, xin chư tôn chiếu cố. Bán sĩ giá thực rẻ.

Chủ-tiệm NGUYEN-TIẾN-HÀM, kính mời

CATALOGUE FRANCO SUR DEMANDE

Cuộc đánh số *Panama*

Đóng trước 20 quang có phước trúng được

500000 quang

Ai muốn thử số mạng, không biết chừng mình được trở nên giàu có liền là mình đánh số Panama, mình mua mandat đóng lần đầu 20 quang, sau nữa tháng đóng 30 quang, đóng trong 10 tháng thì tất số. Khi mình đóng 20 quang đầu, thì Công-ty xổ số sẽ gởi cho mình một cái số để mình đứng làm chủ, được tới kỳ xổ số mình dò coi họa may trúng mà lãnh tiền. Số Panama chẳng trước thì sau thế nào cũng phải trúng từ 500.000 quang, 250.000—100.000—10.000—5.000—2.000—1.000 chót hết là 400 quang.

Một năm xổ ra 4 kỳ: 15 Fevrier, 15 Mai, 16 Août, 15 Novembre. Mỗi lần xổ rồi, công-ty sẽ gởi đến cho mình một cái bản kể những số đã ra cho mình dò số của mình.

Cả thảy cho trúng 200 triệu quang.

Ai muốn thử số mạng làm giàu trong nháy mắt thì mua mandat 20 quang đóng cho BANQUE DE CRÉDIT COLONIAL, RUE PAPÈRE, MARSEILLE (FRANCE), còn sau sẽ đóng 10 tháng mỗi tháng 30 quang nữa. Trời ngó lại có biết chừng đâu, nên làm thử lần !

RƯỢU

CHAMPAGNE IRROY

Là thứ Champagne ngon vô song

Có bán lẻ tại TRUNG-CHÂU-LỮ-QUÁN

18 Boulevard. Delanoue. — CANTHO

Mỗi ve 3$00

Vị nào muốn mua nguyên thùng xin viết thơ cho Mr ĐỖ-VĂN-Y Cantho mà thương nghị.

Sách mới lại

Kim vân Kiều giải thích mỗi cuốn	0.
Nhị độ Mai	0.40
Gia phổ	0.40
Một nàng nhà trò	0.10
Về Saigon	0.1
Về máy bay	0.1
Cung oán	0.1

Kim-Vân-Kiều, Cung Oán, Kim-Thạch kỳ-duyên là những sách rất có tiếng xưa nay, văn-chương tuyệt-bút, tình tứ thâm trầm, tác giả là những tay trứ-danh trong văn giới nước ta. Những người ham đọc sách đã mua mà xem Ấy là những sách vừa bổ ích về đường văn-chương vừa có lợi về đường đạo đức.

Ai muốn mua xin gởi thơ đến cho " ẤN-QUÁN AN-HÀ CANTHƠ "

"Le Livre de la Terre"

Ấy là tên một quyển sách mới xuất bản tại An-Hà ấn quán Cântho. Tác giả là ông Le Nestour điền chủ ở Rạchgiá. Ông Le Nestour qua Namkỳ ta trót 50 năm nay, trước làm quan sau ăn sĩ rồi bèn về lập nghiệp tại *Hon Tre* thuộc tỉnh Rạchgiá.

Trong sách nầy ông bàn về cách trồng cây, trồng bông lập vườn cách nuôi các loài súc vật, cách làm nhà cửa. Ông bàn đến vấn đề nào cũng rõ ràng lắm thiệt là một người rất từng trải, rất kinh lịch. Đọc sách ông ai ai cũng có thể học thêm nhiều việc có ích, mà nhứt là mấy nhà nông gia Annam ta lại càng nên đọc sách nầy.

Đất Nam-kỳ ta là đất phì địa, thế mà ngoài việc làm ruộng thì ít ai biết trồng tỉa giống cây trái nào, hoặc nuôi giống súc vật nào mà thâu huê lợi cho nhiều cũng như bên nước Pháp vậy. Ông Le Nestour trót năm mươi năm ở xứ nầy chỉ nhờ lập vườn, nhờ nuôi súc vật mà làm giàu to. Ta nên đọc sách ông sẽ biết cách thế ông lập nghiệp ra thế nào.

Sách nầy

Có trữ bán tại An-Hà ấn-quán Cântho

• *Agents d'Annonces en Europe :*

L. MAYENCE & Cie

9, Rue Tronchet, PARIS

19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

Mal de Dos et Troubles Urinaires

Voici des signes importants pour reconnaitre la faiblesse des reins et voici le traitement qu'il est utile de suivre si vous eprouvez des douleurs aigues ou sourdes dans le dos.

De même si vous ressentez des troubles urinaires avec urines troubles, foncées ou qui déposent n'hésitez pas à employer les Pilules Foster. Bien des douleurs et des signes inquiétants ont disparu, grâce à elles, d'une façon rapide et definitive.

Elles sont excellentes contre la cystite, le catarrhe et l'inflammation de la vessie, l'incontinence, les envies fréquentes avec brûlures.

PILULES FOSTER
pour les Reins et la Vessie

La boîte 7 fr. 80 — La double boîte: 14 fr. Toutes Phies en Fce, H. Binac, pharmacien, 25, Rue Saint-Ferdinand, 25, PARIS (17e).

Đánh số Panama được làm giàu

Đóng 15 quang trước, có phước trúng được

500.000 *quang*

Mua mandat gởi trước 15 quang, sau gởi mỗi tháng 20 quang trong 16 tháng thì đủ. Khi Công-ty số Panama được 15 quang trước thì sẽ gởi cho mình một cái số để cho mình làm chủ, được tới kỳ xổ số mình dò coi số mình có trúng chăng! Số Panama chẳng trước thì sau thế nào cũng trúng từ 500.000 quang tới 1.000 còn nhỏ hơn hết là 400 quang.

Đây là một cuộc đánh số có lợi nhiều không biết chừng nào, dầu không được lợi, cũng không mất tiền vốn của mình.

Cả thảy cho trúng 200 triệu quang.— Mỗi năm xổ ra làm 4 kỳ: 15 Février, 15 Mai, 16 Août và 15 Novembre. Mỗi lần xổ rồi, công-ty gởi cho mình một cái bản kể các số đã ra, được mình dò số mình.

Ai muốn thử số phần mình, có khi gặp vận may trời nhờ phước biết đâu hãy mua mandat gởi trước 15 quang cho nhà:

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère 8, Marseille (France) còn sau đóng 16 tháng, mỗi tháng 20 quang, thì mình được làm chủ xinh viếng cái số của mình mà chờ ngày trúng lãnh tiền.

TRẠI THỢ MỘC, CHẠM VÀ GẮN XIỆU

Nguyễn-long-Thao

TẠI CHỢ LATHIEU (Phường Gò-nổi)

Sáng lập gần 10 năm rồi, trong trại nhiều kiểu khéo léo.

Có đóng sẵng và bán đủ các thứ bàn ăn: dài, vuông, tròn vuôn khéo lạ. Tủ áo hoặc trơn có kiến soi một, 2 mặt, tủ thờ trơn cẩn, tủ để sách và đồ rượu. Bàn viết, bàn rửa mặt cùng bàn salon trọn bộ. Ghế trường kỷ, ghế ngồi nhiều kiểu. Vàng gỏ một tấm liền chưng ngựa thường, chưng tiện hoặc chưng với đội. Giàn liễng sơn mài và cẩn. Khay, hộp chưng đèn, đài).

Những món kể trên đây dùng toàn cây danh mộc Trắc, gỏ, camlai mà đóng chế kiểu kim thời.

Kính mời quí ông quí bà muốn mua hay là đặt món chi thì tôi sẵng lòng làm theo vừa ý. Trại tôi cũng có lãnh làm bao lam thành vọng cẩn chạm sơn thếp

Nguyễn-long-Thao

cáo Chủ nhơn kính

yếu đuối vàng vọt

GÂY MÕN

Thuốc SIROP de **DESCHIENS'** có huyết bò

Làm cho sung túc máu men, ấy là một vị thuốc của các Lương-y trữ bình.

Thuốc nầy hiệu hơn thịt bò tươi và các thứ thuốc có tánh sắt. - Các nhà thương tại thành Paris đều dùng nó

Tiệm chánh tại Paris: DESCHIENS, 9 đường Paul-Baudry và các nhà bán thuốc.

ĐOẢN THIÊN TIỂU THUYẾT

Ba mươi, bảm bảy

Kỳ duyên xảo ngộ

Tiếp theo

Rạng ngày nàng ấy dắc con đến cửa, hai đàng chào hỏi nhau xong, bây giờ trông đến dung mạo nàng thấy lấy làm ngạt nhiên dẫn sức. Hôm qua, một là nàng với liễu mình tơ mà sa vào đám mưa giông lạnh lẽo, bảo sao cái nét ung dung xinh đẹp kia chẳng kém sút đi nhiều, hai là đang cơn sợ hãi phần thì y phục ướt sạch nên vẻ phong lưu mất bảng đi. Còn hôm nay nàng xiêm áo tỏ rõ, điểm trang tô-tế, phấn không giồi mà mặt tự-nhiên trắng đỏ, môi không nhuộm mà giống tợ thoa son, mỗi tiếng nàng cất lên nói ra như đờn giọng cao giọng thấp, ý tứ phủ trầm dường dưới biển trên non, khiến cho Thiện-Chí khó nổi làm khuây cho đặng! Xem dung mạo, nghe luận đàm thật đáng mặt thuyền quyên thục nữ, mà ngặt, ngọc đã có chủ, thoàn đã cặm sào; dầu có thương, thương chẳng đặng nào mà dầu có tiếc, tiếc sao cho đặng. Ý muốn biết lịch sử nàng cũng không lẽ một trai một gái ngồi đây trò chuyện lâu giải cho đặng! Bởi vậy, nên nói chuyện để đáp tạ ơn thầy rồi ra về, còn Thiện-Chí trở vào thầm tiếc người như vậy mà mình không sớm gặp đặng có vầy duyên tơ tóc.........

Hỏi lại mới hay nàng cũng họ Trịnh gia tư phú hậu, tuy không dự hàng đài các chớ chẳng kém mặt trâm anh. Một đoạn lịch sử của nàng cũng có nhiều lời lý thú, trên đây xin kể duyên do. Nàng vốn con của người Tàu, bên ngoại nàng đều là người phong lưu nho nhả, chẳng biết vì sao mà lại đem thân gấm vàng gả cho người Trung-huê như vậy. Nàng là lá ngọc nghiên nước nghiêng thành mà chị nàng cũng là quốc sắc thiên hương. Tuy cả hai rồi sanh trưởng trong nhà dị quốc, dị chủng, mà việc công, ngôn, dung hạnh thân mẫu với thân sinh rằng công khéo dạy răng. Nên:

Cả hai nghiêng nước nghiêng thành
Sắc đành dời một, tài đành họa hai.

Chị nàng vừa đến tuổi cập kê thì ông tơ đem sổ biên tên làm vợ khách rồi, đó là phận chị, còn phận nàng thì sao?

Nàng vẫn nghĩ, người Việt-nam lấy chồng Nam-việt, đồng âm, đồng tự, có chỗ cao thấp, mặng nồng, tình duyên còn có lý thú, kết cuộc còn có lâu giải, chớ tự đem thân ngàn vàng đưa cho kẻ tha bang, dầu mưa mai nắng chiều mẹ cha đâu biết rõ, mà ai ân sao đặng nặng dày, xuống từ nào vẹn bề nhi nữ. Ai nỡ ham một lúa ngồi không cùng anh Khách hàn của mà lại quên cái sự bùa cay đen đuổi bên mình? Ai đành đem giá gả La-đồng mà trông bán Trung quốc, phụ rẫy máu huyết Nam bang? Nàng xét xa; nghĩ cần buồn khuấn tấc dạ, bèn xuống tay nên câu tuyệt diệu như vầy:

Trời xanh đâu nở bỏ hồng nhan
Má phấn ai đành hiến di ban
Ấm lạnh thà nương người bổn xứ
Chớ đem chỉ bạc lộn thau vàng

Trịnh nương muốn chọn người tài tử mà sánh duyên, ngặt áo mặt sao qua khỏi đầu, nên chi đến cầm nàng mười tám tuổi thì thân sinh nàng đã hứa gả nàng cho một người Tàu kia ở Châu-đốc.

Nghe tin như sét đánh ngang đầu, Trịnh nương nghĩ mình bạc phận vô duyên, thầm trách bà nguyệt sao bẩn hờ chi lắm thế! Ôi! cái sắc tuyệt vời, cái tài khéo léo như nàng, nào công ngôn, nào dung hạnh, nào thi họa, đã đáng mặt giai nhân trong thời, thế mà lại đem nàng chung cho gả nghĩa với phường giá áo túi cơm thì khác chi đem ngọc vùi bùn, một kiếp xuân xanh đành chịu thiệt! Nàng khó vâng lời cha mẹ thì nào theo ý mình, than ôi! tự cổ cập kim thường thấy những kẻ tài tình lắm thì trời ghét ghen.

Từ đây Trịnh Nương mặt hoa ủ dột, mày liễu héo xào, khi thì lụy rơi, lúc thì than thở, thường ngâm thơ trách phận tủi lòng. Một đêm dưới bóng đèn thâu canh thao thức, sút tình bèn tả bài trường hận ca như vầy:

Xét nổi phận buồn thôi tha nhá
Nghĩ nguồn cơn trong dạ chứa chan
Ngâm thơ mắt nhỏ đôi hàng
Xem hoa đằng nọ ngổ ngàn lắm thay
Phận gái có một ngày xuất giá
Mà tơ ông sao chả cầm cân
Nào đâu tài tử, giai nhân?
Nỡ đem chỉ đỏ mấy lần xe lơi
Há để thiếp một đời bạc mạng
Đông quân ôi! ông hoán thiếp sao?
Thanh tân mày liễu má đào
Đem thân vàng ngọc dựa vào thất phu
Tiếc cho thiếp cần cù luyện tập
Bây giờ đây ăn nhập vào đâu
Tạo đoan sao khéo cơ cầu
Vầy bông vò tía để sầu nữ nhi
Nghĩ như thiếp sá gì thân phận
Xét cho càng thêm hận ông xanh
Thương tài mà tiếc cho tình
Việt, Ngô kết cấu bớ kình thẹn thay
Ơn của dục trả nầy ghi dạ
Bến đục trong hai ngả phải chịu
Sắc tài thiếp có bấy nhiêu
Đưa chơn thảm mất mà liều với thân...

(Sau sẽ tiếp

Trước tác: LIỄU-XUÂN-NƯƠNG

Cấm trích và sao in nguyên bản.

NHÀ HÀNG BÁN CƠM TÂY

MỚI LẬP TẠI

TRUNG-CHÂU LỮ-QUÁN

KÍNH TRÌNH QUÍ KHÁCH RÕ:

Tôi mới lập tại Trung-châu lữ-quán (Hôtel Central) một nhà bán cơm Tây và rượu Tây, tôi có kêu được một người nấu ăn Hải-nam thiệt là một tay nấu ăn thiện nghệ trước kia có làm chef đầu bếp tại nhà Xẹt các quan võ trên Saigon.

Tôi có làm mái hiên để qui khách uống rượu, mái hiên nầy nhờ được ở giữa hai đường đại lộ và lại cao ráo, mát mẻ không đau bụng. Có nhiều vị ở Saigon Cholon xuống Cantho, đến nhà hàng TRUNG-CHÂU thấy cách chưng bày vén khéo và hành khách vô ra đông đảo thì đặt tên là ***Continental Cantho.***

Khăn ăn nắp bàn và mọi vật trong nhà hàng đều vêng vang tinh khiết luôn luôn, còn trong phòng ăn, tôi có đặt nước máy, để cho qui khách rửa tay, giờ nào cũng có nước.

Kính xin qui khách có dịp đến Cantho tiện bước ghé nhà hàng TRUNG-CHÂU LỮ-QUAN một phen tôi sẽ ân cần tiếp rước.

NHÀ HÀNG TRUNG-CHÂU CANTHO

Kính cáo

Tin mừng

Mới hay tin mừng rằng: ông bạn tri-kỷ của tôi là M. Nguyễn-văn-Cái mới được bổ vào ngạch giáo thọ để tùng sự tại trường Longxuyên. Rất may là người có tánh thuần nhã lại tài học cũng nên trang, nay được bổ vào làm thầy sắp trẻ em, thì chắc sắp trẻ em theo giáo viên người sẽ nung đúc được tánh nết ôn hòa. Vậy có đôi lời xin chúc cho ông bạn được vạn sự lành mà nông dục linh sự, sắp sửa phong hóa cho sắp trẻ em trở nên người tích quốc dân nầy.

NGUYỄN-KHẮC DUNG

Vì sao cô đẻ?

Cô Tư! Vợ chồng có quen biết với tôi tới lui mua bán 3, 4 năm rồi, tôi dư biết rằng ông đau bịnh liệt..... mà vợ chồng cô cũng nói thiệt với vợ chồng tôi rằng 2 ông-bà ở với nhau, như anh em bạn.....

Khi không, mà nghe cô đẻ tại nhà thương, vợ tôi và vài người bạn gái đến viếng, vì sao cô lại chẳng chào? cô cứ gụt đầu đòm thằng bé của cô mới đẻ?

Cô đẻ được một đứa con so, mà là con trai thế thì ông đáng mừng hùm mới phải cho, cớ sao ông lại biểu mắt, mà rủa rằng:

«Đồ khốn nạn! chết đi cho rảnh!!»

Lúc trước, nghe ông có bề ghẻ lương mới lần, có mắng rằng ông nói cha! Vài năm nay, đã nằm riêng với cô, mà nay cô lại đẻ, mới thiệt hay cho chớ! Vậy chớ tại ai mà cô đẻ!??

L. (Saigon)

Đồng bào

Hãy bớt sự lãng phí mà để tiền tế cấp cho anh em bị lụt ở Bắc-kỳ.

Lời rao

Ai có mồ mả cha mẹ, ông bà, bà con cùng thân quyến chi chôn trong miếng đất 1ha5000 số họa đồ 11 tờ thứ 4 tại làng Thớibình của tôi là Ung-văn-Cang đứng bộ, đạng hay, kể từ ngày 15 Septembre cho tới 15 Novembre 1926, nghĩa là trong 2 tháng, thì mau mau lấy cốt dời chôn nơi khác. Bằng quá kỳ không ai lấy cốt, mồ mả nơi miếng đất nói trên đây thì tôi sẽ có quyền tự do mà lấy cốt và dời tại nơi nghĩa địa vì tôi có việc dùng miếng đất ấy.

UNG-VĂN-CANG
ở làng Thớibình cáikhế
Cânthơ

Lời rao

Tiệm *Thái-Phong* Cao-lãnh

Tiệm tôi có bán đủ thứ hàng đen như hàng ta, lãnh tàu, nhiễu trừu, nhiễu đoan, cẩm châu, lụa, xuyến v..v... nhượng thơ có danh tiếng ở Caolãnh hàng nhượng điệu mước, lý lưỡng, chẳng hề phai trỏ.

Hàng tàu, tơ lụa trắng, đen, màu đủ thứ.

Hàng bắc: lãnh, lương, xuyến, thc bằng quế và giày bắc gia lăng, đủ thứ.

Hàng tây: cẩm nhung satin, tố, đen màu đủ thứ và có bán vải cây đen và vải bông vải sọc và đồ tạp hóa đủ thứ, v... v...

Hàng bán sỉ và bán lẻ đều tin giá nhơ nhân, rẻ hơn các nơi và hàng rất tốt.

Kính mong qui ông qui bà giúp đồng bào mua một lần thì rõ biết lòng chơn thật của chúng tôi: hàng gởi gấm chắc vừa lòng qui ông qui bà lắm. Còn hàng gởi theo cách (contre remboursement).

Chủ nhơn: NGUYỄN-VĂN-HÀO *kính mời.*

CẬP NHÂN THIÊN-CÔNG

Tác giả: PHẠM THỊ-TRUNG

(Tiếp theo)

Lo kế hậu. Triệu gia lập dưởng tử

Ông tính có một đều là đói thì ăn rau đau thì uống thuốc — bởi vậy: hễ lúc nào con phát bịnh thì ông cứ lo chạy thuốc thầy Annam không mạnh thì đem đến thầy tây, duy có bà Trần thị hay tin dị đoan để rằng nhà bà mắc con-ranh con-lộn, phải rước thầy pháp ếm đối thì mới nuôi được con sống. Dị lại ếm-đối lăng-xăng, hao tiền tốn của, mà bà sanh trọn 5 lần đều theo ông bà không còn một đứa. Nhà giàu có mà không có con kế hậu, nên vợ chồng ông Triệu-thông-Mảng hằng lo việc có con. Thế thường nói: làm phước được con— bởi vậy 2 ông bà giữ một lòng nhơn đức, cúng chùa nầy, am nọ, bồi lộ, tu kiều, thí gạo thí tiền cho những người nghèo khó, trợ bạc cất nhà-thương, nhà bảo sanh trong xứ — năm Thình Tý công bị bảo-lụt và khi Bắckỳ bị thủy tai thì vợ chồng ông cũng gởi tiền ra cứu giúp. Có người thấy vậy lại bàn cho vợ chồng ông hãy nuôi một đứa con nuôi cho đỡ đầu con, sau sanh đẻ dễ nuôi. Hai ông bà nghe nói có lý mới bàn tính cùng nhau để chọn một đứa hoặc trai hoặc gái trong giòng bà con được nuôi làm con nuôi. Bà thì muốn chọn ở phía bên bà, còn ông thì cũng muốn chọn phía bên ông. Bởi 2 ý không đồng, nên chỉ việc chọn con nuôi mấy tháng trường hãy còn chưa nhứt định được. Ngày kia: ông Thông-Mảng nói cùng vợ rằng: việc lập con nuôi xưa rày, mình thì một ý, tôi thì một ý, tưởng như vậy thì không biết chừng nào cho thành, vậy tôi nói với mình như vầy: muốn cho được công phân, thì hãy bắt thăm, như trúng nhằm bên mình, thì chọn bên mình, bằng nhằm bên tôi, thì chọn bên tôi, như thế mình chịu không? Bà Trần-thị ngồi lặn thinh giây lác rồi trả lời rằng: theo ý tôi muốn như vậy thì không cần bắt thăm bắt lom gì rào. Mình cứ việc lựa một đứa bên mình để mình nuôi về phận mình, còn tôi cũng lựa một đứa phía bên tôi để tôi nuôi về phận tôi, mà tôi giao cho mình lựa châu trai, còn tôi thì lựa châu gái, vợ chồng mình ra công nuôi chúng nó, chừng nào lớn khôn, vợ chồng mình sẽ định cho 2 đứa kết hôn với nhau, ngày sau mình có chia sự-sản của mình cho chúng nó, thì chúng nó chung hưởng với nhau. Ấy là của cải mình thì con châu mình ăn không có lọt người ngoài vô mà ăn cho được.

Đây nói về chi-điệp của ông Triệu-thông-Mảng: ông có một người anh ruột là Triệu-thông-Danh ở làng Tân giai thuộc tỉnh Vĩnhlong, nhà tục dung con đông; nên ông Thông-Mảng nói cùng vợ chồng anh mình mà xin một đứa châu đem về nuôi. Đứa nhỏ nầy tên là Chương nên 8 tuổi — con bà Trần-thị cũng lựa được nuôi một đứa châu gái phía bên bà tên là Thị-Điệp nên 6 tuổi. Từ ngày vợ chồng ông Triệu-thông-Mảng đem hai đứa châu, bên ông bên bà, về nuôi làm con thì vợ chồng ông thương yêu dường như con đẻ. Cả hai đứa đều được đem vào trường nam và trường nữ mà học hành chữ nghĩa. Ông bà cũng thầm tính cùng nhau chừng 2 trẻ lớn khôn sẽ cho chúng nó kết duyên tơ-tóc.

II. Trái tâm tình Thị-Điệp ngành trao thân

Triệu-thông-Chương và Thị-Điệp tuy là khác cha khác mẹ, song từ ngày cả hai về làm con nuôi của vợ chồng ông Thông-Mảng thì hai đứa coi nhau dường như con một nhà. Tuy là còn nhỏ, cho chúng nó cũng biết rằng chúng nó không phải là anh em ruột thịt với nhau, chúng nó có tình triều-mến nhau là bởi cùng nhau ở chung một nhà, ăn chung một mâm, hằng ngày vô ra chơi bời với nhau, khi đi học cho đến lúc về nhà cùng cùng nhau đi chung một đàng, lúc thì vui cười, lúc thì quan quớ gây gổ với nhau cũng có. Đây là câu chuyện của con nít trẻ ở chung một nhà thường có vậy.

Thoảng mảng ngày qua tháng lại, Thông Chương được 18 tuổi, Thị-Điệp được 16 tuổi; lúc bấy giờ vợ chồng ông Thông-Mảng cũng muốn thiết hành cái việc mà vợ chồng ông đã tính khi xưa, buổi mới đem 2 đứa về nuôi khi còn nhỏ.

(sau sẽ tiếp)

Đổ bác phê bình

Nói đến cái vấn đề cờ bạc thì nghe đã nhàm tai. Cờ bạc! Thật là một thứ thuốc độc hại người. — Về việc cờ bạc ai mà bày đặt ra từ đời nào đến bây giờ, thì tôi xin thưa thật rằng: không biết.— Chớ còn hiện giờ người Việt-Nam ta, phần nhiều đã chiêm-nhiễm lấy cái bệnh cờ bạc; mà phần nhiều người vì mang bệnh ấy mà gây nên cái cảnh khổ chẳng biết là bao. Ôi! cái bệnh ấy là một chứng rất nên ác độc, vậy mà phần nhiều người mình chẳng chịu tránh xa, lại còn đeo theo mãi!?!

N[illegible] như lời [illegible] chẳng qua [illegible] khai sau này.— [illegible] người tiền của dư giả, [illegible] hai, là hạng người [illegible] buôn bán, chơi mà [illegible] ba, là hạng người vì có tánh tham lam nên mới đeo theo cờ bạc.

Nếu người mà ngoài ra ba đều trên đây, thì tôi tưởng rằng chẳng có ai cờ bạc [illegible].

Cái chứng bệnh cờ bạc này chẳng phải là mình không vậy đâu, kỳ thật nó là tại nơi lòng người muốn sanh ra mà thôi. — Ở trong đời các chứng bệnh, bất hạng là bệnh nào, đều có thứ thuốc trừ được cả, duy có một cái bệnh cờ bạc tuy không đau đớn chi, mà không thể dùng phương gì mà chữa cho hết được!?

Nói như vậy, chắc có người hỏi [illegible] chi những người trước kia cũng là cờ bạc, mà nào có phải cần phương thuốc chi đâu mà nay đã chừa bỏ được rồi; cớ sao lại gọi rằng: không phương gì mà chữa?» — Nếu ai hỏi như thế, thì tôi xin thưa rằng: «Phải! [illegible] cũng có người mang bịnh cờ bạc mà bỏ được vậy, nhưng người như vậy thì [illegible] có mà là chừa có [illegible] chiêm nhiễm cái bệnh «cờ bạc» [illegible], chớ còn ngoài ra hạng người ấy thì biết bao nhiêu người [illegible] chỉ đeo theo cờ bạc.... cho đến khi gia thế tan tành, điền sản bán hết, thành nên một cảnh nghèo hèn, ... mà ai khuyên giải cũng chẳng nghe.... ấy có phải là "không phương chi mà chữa cái bệnh «cờ bạc» cho được" đó chăng!?»

Người mà chiêm-nhiễm cái bệnh cờ bạc là bởi duyên-cớ như vầy: ban đầu người mới chơi chút ít, như ăn thì lòng lại giục lòng mà chơi nữa được có mong ăn thêm cho nhiều; còn như thua thì đeo theo mà gỡ, như gỡ lại được thì chẳng nói làm chi, còn như thua thêm nữa thì lương tâm càng áy-náy,.... thua riết rồi cùn trí đánh liều............Đến thế ấy, thôi thì: *hiệp nhãn phóng bộ, đi thính tạo-hóa chi để ngang* (đánh liều nhắm mắt đưa chân, để nghe tạo-hóa xây vần thấp cao)

Có nhiều người cờ bạc vì thua thết quá mà cuồn trí cuồn tâm, đêm ngày luống những mơ màng tưởng đến cờ bạc hoài, cơm ăn chẳng ngon, ngủ không an giấc, [illegible] ất-dờ như ngây như dại......

Cái tinh-thần bối-rối dường tợ tơ vò, phách lạc hồn xiêu phưởng-phất theo ngọn gió đàn, như thể mắc bệnh tương-tư......Ôi! Đã thế mà lại còn mang phải cảnh nghèo; nhà thiếu trước hụt sau, vách nát mái tơi, áo quần lang-thang rách-rưới, ngày hai cơm tẻ mà còn bữa đói bữa no.!........Lại thêm nỗi nợ nần thiếu-thốn, tiền không có mà trả.....sớm mai mới mở cửa ra thì đã có hai ba chủ nợ chực sẵn trước sân. Khổ thay!

Kẻ hỏi người đòi, kỳ hẹn nhiều lần không trả, chúng chưởi máng réo kêu......thật là nhục-nhã tông-môn biết mấy!....Quá thế rồi thì còn biết phương chi—(mà hễ tận lương vô kế thì tẩu vi thượng sách)—duy còn có một cách là: tuốc nương mùng vào thúng, quảy gói bồng con, đêm tối-tăm lướt dặm băng ngàn, bao quảng hiểm nguy dầm sương chải gió...Ôi! đã đành lìa bỏ quê hương, xứ sở, cách xa cô bác, bà con; ấy cũng thật vì bởi cái nguyên-nhân cờ bạc mà ra.

— Lại còn, có người vì cờ bạc mà mất phẩm giá, mất cả tước quyền nữa (đây tôi không thể mà kể cái tình trạng khổ não của cái bệnh cờ bạc cho hết được)

Xem như thế thì cũng đủ chứng cho rằng: cờ bạc là một thứ thuốc độc hại người vậy.

Những người ngu dốt mà chiêm-nhiễm vào cái bệnh cờ bạc thì ta cũng chẳng lấy chi làm lạ; nhưng có một đều rất kỳ là những người có học thức, có đủ trí huệ thông minh, họ thường hay bia miệng, câu: *đổ bác môn trung mạc khứ thân*, bởi vì nó: *năng sử anh hùng vi hạ tiện*; đã biết nói vậy mà lại còn phải lâm vào cái bệnh cờ bạc mới là lạ chớ!?--Nói tóm lại là: cái đàng đổ bác, chính là một cái đàng gai chông, người mà đi cái đàng ấy thì phải chịu những đều khổ sở vậy.

THI RẰNG:

Đổ bác vì đi khéo đặt bày,
Hại người lâm nạn tự xưa nay
Ruộng vườn, lúa thóc đều tiêu sạch,
Vương lấy nó rồi khó gỡ thay!

NAM-QUẮC-VÂN

Quốc-trái [Đông]-Pháp

XỔ KỲ THỨ 18

(Tiếp theo)

84.314	84.742	84[illegible]	84.927	84.941
85.073	85.242	85[illegible]	85.300	85.564
85.635	86.025	86[illegible]	86.320	86.356
86.359	86.361	86[illegible]	86.468	86.589
86.961	87.1·6	87[illegible]	87.289	
87.307	87.372	87.[illegible]	87.644	87.857
87.986	88.032	88.[illegible]	88.141	88.189
88.266	88.307	88.[illegible]	88.141	88.431
88.587	88.642	88.[illegible]	88.745	88,974
89.063	89.146	89.[illegible]	89.245	89.277
89.463	89.545	89.[illegible]	89.726	89.729
90.280	90.488	90.5[illegible]	90.718	90.751
90.918	90.933	90.9[illegible]	91.181	91.243
91.307	91.315	91.3[illegible]	91.383	91.494
91.615	91.791	92 0[illegible]	92.227	92.233
92.233	92 371	92.3[illegible]	92.521	92.575
92.576	92.626	92.6[illegible]	92.683	92.804
92 910	94 020	93.1[illegible]	93.170	63.256
93.374	93.560	94.2[illegible]	94.220	94.269
94.280	94.335	94.3[illegible]	95.017	95.058
95.200	95.310	95.3[illegible]	95.377	95.752
95.794	95.855	95.8[illegible]	95.995	96.068
96.114	96.315	96 3[illegible]	96.283	96.302
96.529	96.598	96 60[illegible]	96.902	96.991
96.9 8	07 003	97.57[illegible]	97.422	97.532
97.599	97.636	97.68[illegible]	97.773	97.923
98.256	98.341	98.34[illegible]	98.403	98.412
98.423	98.450	98.54[illegible]	98.882	99.080
99.237	90.543	99 381	99 494	99.701
99.733	99.870	99.918	100001	100.079

100.053	100.068	10[illegible]229	100.256
100.449	100.530	10[illegible]802	100.802
100.915	101.402	10[illegible]515	101.402
100.378	100.934	10[illegible]559	101.916
102.059	102.074	10[illegible]174	102.242
102.358	102.387	10[illegible]530	102 562
102.676	102.139	10[illegible]821	102.972
102.985	103.001	10[illegible]084	103.182
103.394	103.464	10[illegible]858	103.516
103.625	103.723	10[illegible]247	104.291
104.323	104.383	10[illegible]576	104.578
104.881	105.036	10[illegible]188	105.232
105.422	105.442	10[illegible]539	105.551
105.745	105.763	10[illegible]792	105.823
106.015	106.056	10[illegible]410	106.422
106.122	106.621	10[illegible]778	106,893
106.893	108.964	107030	107.346
107.346	107.393	107112	107.442
107.709	107 875	107868	107.938
108.181	108 289	108356	108.415
108.464	108.554	108725	108.737
108.776	108.863	108861	108.983
109.041	109.064	109473	100.503
109.745	109.775	109688	110.099
110.149	110.255	110.388	110.739
110.949	110.971	110.996	111.096
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
111.515	111.621	111.662	111.701
111.842	111.888	112.126	112.871
112.214	112 220	112.509	112.812
113.022	113.063	113.094	113.188
113.207	113.400	113.413	113.468
113.599	113.624	113.755	113.786
113.857	113.943	113.981	114.091
114.091	114.145	114.435	114.576
114.602	114.757	115.218	115.226
115.348	115.203	115.313	115.322
115.374	115.444	115.552	115.689
115.701	115.822	115.942	116.0 0
116.140	116.453	116.507	116.514
116.648	116.725	116.734	116.773
116.799	117.124	117.603	117.605
117.872	117.921	118.300	118.337
118.456	118.458	118.463	118.474
118.476	118.518	118.553	118.591
118.708	119.016	119.141	119.412
119.444	119.492	119 597	119.643
119.915	119.921	120. 48	120.275
120.337	120.357	120.485	120.594
120.666	120.885	121.480	121.425
121.853	121.947	121.963	121.982
121.986	122.009	122.397	122.397
122.803	122.842	122.890	122.890
123.046	123.058	123.137	123.137
123.188	123.295	123.318	123.354
123.502			

Việt-Nam tương-tế hội

Đây là tôi ước, 1 ngày kia sẽ có chớ không phải đã sẵn có rồi.

Xét vì đồng-bào ta, được vài mươi triệu người, mà về tình đoàn-thể lập nên cho chánh đáng, thì coi bộ còn bời-rời, lỏn-chỏn quá; nước nghèo dân yếu, lẽ khi cũng vì đó mà ra.......

Nay ta muốn cho dân mau khôn, nước đặng mạnh giàu, nên làm như vầy:

Là xin cùng chánh-phủ, lập nên 1 hội, "Việt-Nam tương-tế hội" như nói trên đề đó, để lo sự mở-mang cho nước...(1)

Mục-đích hội nầy, khác hơn các hội tương-tế kia một chút, là người vào hội, mỗi tháng phải đóng một đồng bạc, nếu được 1 triệu người, thì mỗi tháng hội thâu vô được 1 triệu đồng bạc. Số bạc nầy, mỗi tháng xuất ra ít muôn, để mua báo, hoặc sách hay, gởi tặng (cho không) các nơi, còn bao nhiêu thì để dành đó, chừng nào có đều chi công-ích, thì tuông ra mà dùng......người vào hội, chừng nào muốn thôi cũng đặng (nghĩa là không đóng tiền nữa) nhưng thôi thì cứ việc bôi tên, chớ không đặng phép đòi số bạc mình đóng bấy lâu lại.

Người vào hội nầy, lấy lòng bác-ái mà cứu dân, giúp nước, chớ chẳng phải lợi-lộc chi cho mình là bao nhiêu, nhưng mà có nhiều việc hay.......

Mỗi tháng, mình đưa ra 1 đồng bạc, thì đồng bạc đó có ý nhắc cho mình biết rằng mình là người ái-quốc vậy.

Số tiền đóng cho hội, để giúp về việc công ích, chớ chẳng phải giúp cho người vào hội, về việc quan, hôn, tang tế.......

Nói tắc một đều, là tiền đóng vô hội cũng như cho đức trong hội vậy.

Không lẽ vài chục triệu người, mà chẳng có được một triệu người có lòng bác-ái? Hay là nhiều hơn nữa? Vì chưa có tới số người đó, thì kiếm đỡ ít ngàn, ít muôn người để lo lập hội, coi có được không?

LÊ-MAI.

(1) Muốn kêu là: "Việt-Nam công-ích hội" cũng được.

Gái lấy chồng

Gươm trần chi để tay phàm tuốt
Búa nguyệt sao cho kẻ tục mài

Phận gái, đến tuần dắc trâm thì phải lựa nơi trao tơ kết chỉ, đã biết gái thì chuyên trau dồi đức hạnh, công ngôn, chớ gái đâu lại mong vầy duyên tấn tấn! Song gái bây giờ, nói cho đúng lẽ, tuổi họ mới mười ba chớ họ cũng đã lo trước! Bởi vậy, chẳng những em đây mà thôi, mà khắp cả các báo, báo nào cũng thấy lần lựa đăng những việc gái theo trai, trai ve gái, thấy thế, em mới cầm viết mà viết bài nầy, mong rằng chị em xem đến khá tỉnh ngay giấc mộng, dầu có muốn chồng thì lấy sao cho đáng anh chồng, mới chẳng uổng công cha mẹ ẵm bồng bấy lâu!

—Tuy là mấy cô gái còn son chưa biết trạng hình chồng mình ra làm sao, chớ cũng thường ước ao cho có một người chồng như chồng cô ký, dầu thì chải ma-ninh áo sa-ten láng mướt, quần trắng ống ủi thẳng rang, sớm đi, trưa về, vợ ở nhà lo cơm nước rồi may vá thêu thùa, ra có kẻ xá, vào có người thưa, ăn mâm cao, ngủ giường sắt, đi có cặp, về có đôi, ai cũng yêu-vì, dầu chẳng yêu-vì cũng kiên nể. Thế ấy, là bởi lòng người từ bé ham muốn sự sang trọng, quí quyền nên lớn lên thì hay so sánh ông nầy thầy kia mà chọn lựa, ai quyền cao lộc cả thì chắc hưởng nhờ bền lâu, ấm no cả kiếp!

Có cô lại ước ông Còm-mi nầy tuổi nhỏ mà diện mạo khôi ngô, không thì cậu nọ giàu có nhà dảy dọc dảy ngang, lúa năm bảy vựa, tôi tớ đôi ba thằng! Chớ có cô nào mà ước cho mình gặp một anh chồng biết kinh luân nhơn sự gồm đủ tài đức trên biết thảo dưới biết thuận tròn trung tròn hiếu. Cũng không chị nào ước ao gặp chồng nghèo mà biết phận nghèo, trong đời với vợ đằm ấm ngoài đối với người điều hòa, nghèo mà sạch rách mà thơm, không nhơ bợn của trần, không màng [illegible] giả biết tam cang ngũ thường, thông hiểu đạo làm người bao giờ.

Lựa chồng mà được nhờ cậy tấm thân, được hiển vinh giòng họ thì còn gì mà bài bát, chỉ thương vì sự giàu sang, cái danh giả dối có ngày tiêu tan mà phải hại đến giây cát đàng đó thôi!

Gái muốn chồng sang — Có kẻ thấy giàu thì chê: giàu mà dại, không bằng khó mà khôn. Bởi vậy họ thương để mắt trong bọn bua quan mà chọn lựa. Những bực ông huyện, ông phán, thầy ký, thầy thông có chức lương tiền để xây dụng, nếu tính nát ra, họ không ba lạm thì lấy đâu dư dả mà sắm ruộng sắm vườn, nếu không sắm ruộng vườn, ô tô, ca nốt thì làm sao lòe mắt họ được, họ có yêu quí tưng trọng chi hơn là thầy thông nầy có bạc triệu, ông phán nọ tiền nhiều đâu!

Sự sang trọng giục thúc lòng người thái quá, đau cho kẻ ở dị quốc tha ban, mà bề sang trọng thì ưng dạ. Nếu lời em sai ngoa thì có cô nào có chồng tây bao giờ? Bởi mê lấy sự sang trọng nên dầu tiếng cô son (cochon) sanh-bệt (sale bête) là tiếng chưa từng nghe chưa từng hiểu mà cũng vui cười, miệng ông tây kia kêu mấy thầy lại dạy biểu dặng thì thôi, còn trong có bời thưa dạ hẳn hòi dễ ai không khiếp sợ! Bởi cớ nên có câu rằng:

Lấy chồng thì lấy cho sang
Lấy chi thằng thợ mộc, cơ hàng tấm [thân

Ngoài sự sang trọng, họ còn đâu biết anh thợ mộc kia là người Nam việt, sanh ra nơi quê cha đất tổ, một giống Lạc-long, nói đồng âm-tự. Họ thấy anh thợ mộc nắm đục cầm chàng họ chê cơ hàng chớ họ nào biết một mai thương hải biếng tang điền họ chỉ phòng không hiu quạnh, đem thân vàng ngọc hóa ra món đồ để tại chợ đông, chừng ấy anh thợ mộc hỏi còn nơi xứ sở, mà ông tây kia lại phản bộ hồi gia, bỏ bà lại (Sic) hiu quạnh một nhà, mảng phủ lủy dầu nói ra, vô ích!!!

(còn nữa)

LIỄU-XUÂN-NƯƠNG

Thời sự

Cầnthơ

BỊ DU-CÔN CHÉM

Trog đêm 23 Septembre 1926, bạn hát "Vạn-thành-ban" của cô sáu Huê Cần-thơ vô hát tại rạp Phong-điền. Có việc oán thù sao không rỏ, mà bọn du-côn 6, 7 đứa đón đàng chém trúng thầy-giáo Thập là người lảnh trách-nhậm coi gánh hát V. T. B. cho Cô sáu.

Thầy-giáo Thập bị một vít chém trên đầu, tri hô lên làng bắt được 3, 4 tên hung-thủ đã giải nạp đến quan Biện-lý Cầnthơ. Việc còn đang tra vấn.

XE HƠI ĐỤNG

Hôm bửa thứ tư nhằm ngày 22 Septembre lối hai giờ chiều có một cái xe hơi đưa hành khách của hảng Cẩm-vân số 262 tên Nhạt cầm bánh ở trên đầu đường B. Delanoue chạy xuống tới góc đường Monumemt aux morts quẹo ra mé sông lúc ấy lại có một cái xe đi chơi của Chung-hữu-Mai số 6. 444 ở trong đường Trung châu-lữ-quán cũng chạy ra đường đó. Nên vừa lúc xe kia ôm góc thì xe nầy lủi đầu tới bị xe kia đập đít vô đầu, may nhờ có cây cản và gạt-đờ-bu đở nên không sao chỉ có móp vè một chút.

Liền đó hai xe đều ngừng lại, kế có một người kêu tên Nhạt lại sân-si muốn đánh, tôi ở trong Trung-châu-lữ-quán nghe la bèn chạy ra thì nghe thầy kia nói rằng: «Nếu mầy nói nữa tao đánh mầy bây giờ, mầy chịu ninh chăng?» coi bộ tên Nhạt kiên nên làm thinh—Mầy phải đem xe nầy về sửa (Dạ). Lại có một người khác Kiều-cư tiếp rằng: « Mầy đem xe về sửa tao trả tiền cho.» Người nói đây, chắc là M. Chung hữu-Mai, nên người vừa dứt lời thầy kia liền tiếp «Cái gì lại phải trả tiền vous cứ việc biểu nó sửa đi.» Hỏi ra mới biết thầy nầy cũng là người có viết báo. Ôi! tội nghiệp tên Nhạt quá làm không đủ tiền chi độ thê nhi, rủi gặp việc chẳng may, người khách còn biết thương giùm kẻ nghèo, huống chi thầy với tên Nhạt nầy cũng ở trong trăm trứng mà ra, lại chính thầy là người biết làm báo đi nở chẳng nghĩ tình sao?

Hội-đồng Chánh-phủ

Chiều thứ hai 20 Septembre rồi đây, đúng 4 giờ, Hội-đồng Chánh-phủ đã nhóm tại dinh quan Toàn-quyền, có quan Toàn-quyền A. Varenne làm chủ-tọa. Khi khai hội quan Toàn-quyền đứng vậy đọc một bài diễn văn rất dài.

Về việc tàu Đông-Lợi chìm

Trong đêm 5 Septembre tại Hải-phòng

Về việc chiếc tàu Đông Lợi chìm trong đêm 5 Septembre 1926 tại Hải-phòng, nay có lịnh của Quan Biện-lý cho phép trục chiếc tàu lên được rồi. Vớt cả thảy được 290 tử-thi, trong số mấy trăm người bị hại đó.

Thật là ghê-gớm thay và rất thương xót thay cho những kẻ uổng tử đó.

Hoàn hải tân văn

VÁN RẦM MỚI

Lẻ hằng xưa nay hễ cất nhà sàng, nhà cao cẳng hoặc lầu mà lót ván rầm thì chạy sao cũng không khỏi khua động khi đi dừng hoặc rớt vật gì. Đó là đều bất tiện vì mỗi lần khua động thì tiếng kêu vang rền làm cho người đang giấc không ngủ được. Nay bên Huê-kỳ mới tìm được cách chế ra ván rầm dầu có khua động cũng không có kêu.

Ván ấy làm bằng giấy đâm ra bả rồi trộn với xi-măn đoạn trải trên khuôn hoặc ván rồi dùng bàn lăn cán ép ra mỏng đều, để khô thì xong việc. Thứ ván rầm nầy tiện lắm không có kẽ-hở và cũng không có lỗ-hủng mà bề mặt cũng láng-trơn như ván cây bào vậy.

CÓ BẰNG CẤP ỦA HỘI ĐẤU XẢO MỸ-NGHỆ HANOI BANG KHEN
DIPLOME DE MERITE-EXPOSITION DES BEAUX ARTS DE HANOI 1922
Cordonnerie — Chapellerie — Tonkinoise
GRAVURE SUR MÉTAUX ET MARBRE

NGUYEN CHÍ HÒA
83 Rue — Catinat — **Saigon**

Kính cùng QUI-VỊ đặng rõ. Tiệm tôi có 30 thợ BẮC-KỲ giỏi ĐÓNG GIÀY, LÀM NÓN theo kiểu ÂU-CHÂU kim thời. GIÀY đóng bằng DA-TÂY hết, NÓN làm bằng CÂY-MÓP thiệt nhẹ, lợp NỈXÁM, BỐ TRẮNG VÀ BO-VÀNG đủ kiểu. Tôi cũng có thợ KHẮC CON-DẤU ĐỒNG VÀ CHẠM MỘ-BIA ĐÁ CẨM-THẠCH ĐỂ MA. Tôi đã BÁN-SỈ LỤC-TỈNH thiệt nhiều, đã có nhiều vị rất tin cậy và khen ngợi NÓN VÀ GIÀY của tôi làm thiệt kỹ càng và giá lại rẻ hơn chỗ khác nữa. Tôi cũng có BÁN GIÀY-HẠ DA LÁNG GIÉP DA-LÁNG VÀ NHUNG đủ màu GUỐC BẮC-KỲ SƠN-ĐEN QUAI-NHUNG QUÍ VỊ xa xin viết thơ về thương nghị tôi sẽ hồi âm lập tức có giá BÁN-SỈ riêng thiệt rẻ xin chư tôn chiếu cố cho việc buôn bán của ĐỒNG-BANG ta được thạnh lợi trong lúc cạnh tranh này tôi hết lòng cám ơn.

NGUYEN-CHÍ-HÒA, Kính mời

AU CHIC TONKINOIS
• LÊ-TIẾN-CHỨC •
33, Rue Catinat..SAIGON

Tiệm may đồ Y-PHỤC Langsa
Thợ cắt thiệt khéo và may kỹ lưỡng
Có phòng riêng mặc thử

GABARDINES — DRAPS POUR
LAINAGES — SMOKING
DRAPERIES — TISSUS
SERGES — ANGLAIS
TUSSORS — FLANELLES

• Bán
ĐỒ CẦN
ĐỒ CHẠM
SALON
TỦ THỜ
TỨ BÌNH
KHAY, HỘP
vân vân

Raquettes "DRIVA"
Giầy TENNIS
Giầy TÂY
Giầy HẠ
Nón FEUTRE
Giầy ĐÀN BÀ
Có BOUCLES

Mỗi tháng có hình kiểu áo quần • mới bên TÂY lại luôn luôn •
Xin QUÍ-VỊ chiếu cố tôi rất cám ơn

Cliché NG CHI-HOA

Giá rẻ !!! Giá rẻ !!!

KÍNH CÙNG QUÍ VỊ RÕ:

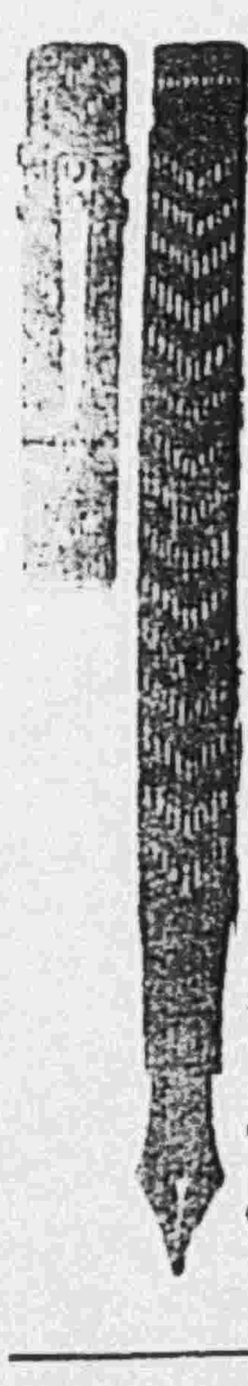

Bổn hiệu mới tiếp đặng một kỳ viết kẹp theo tục là "Porte-plume à réservoir" à remplissage automatique, có ngòi vàng mạ vàng nickelé đẹp lắm, không thua gì các hiệu khác.

Giá định bán rẻ, mỗi cây..... 0$60

Ai mua chiếu về bán đủ 12 cây, giá chắc là...... 6$00

Thứ viết này không phải xấu mà bán rẻ, cũng là viết của các trường Langsa gởi qua, nếu gìn giữ kỹ càng thì cũng dùng lâu lắm.

Kỳ này lại không bao nhiêu nhưng quí vị cần dùng viết thơ đến mua kẻo hết.

Xin đề thơ và mandat cho:

M. ĐỖ VĂN Y
Quản lý Ấn-quán An-Hà
Cầnthơ.

Hai thứ thuốc hay

Thuốc « TUYẾT-THẢNH cai xuất hoàn » là một thứ thuốc vì khi ôn-hòa chẳng luận già trẻ, đàn ông đàn-bà mới ho, hoặc ho lâu, ho lao, ho ra máu ho có đàm, ho suyễn, dùng nó trong vài ngày thì thấy giảm liền. Chẳng biết bao nhiêu người đã dùng rồi, đều gởi thơ đến khen ngợi chẳng cùng. Cách dùng thì khi mua thuốc sẽ có gởi toa cho cứ đó theo đó.

Giá bán hộp nhỏ 5 miếng.....0.20
Hộp lớn 10 miếng.....0.35

Thuốc « TUYẾT LÝ NHÃN » cứu bịnh mắt. Thuốc dùng toàn sửa cọp mà luyện chế ra. Làm người mù đã trên năm sáu tháng mà khi dùng trong tuần lễ thì thấy sáng như thường. Thuốc nhỏ vào đã ngứa và mé lắm. Cách dùng đã biên vào trong toa, khi mua sẽ gởi theo thuốc.

Giá-bán: Một ve.....0$40

Xin rằng coi chừng thuốc giả — cứ đề thơ cho M. *Trần-đạc-Nghĩa* Quản-sự Ấn quán An-Hà Cầnthơ thời thuốc gởi lại.

Có bán
Vỏ xe thượng hạng

Giá bán mới sửa lại cho những vỏ và ruột xe kéo và xe máy

HIỆU Bergougnan
thứ thượng hạng

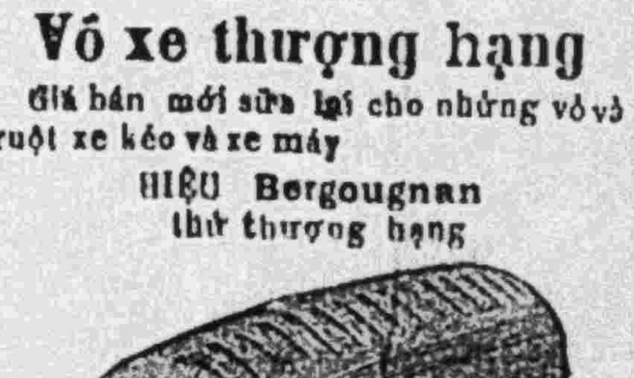

Vỏ xe kéo mỗi cái, giá là	6 50
Ruột xe kéo mỗi cái giá là	2, 25
Vỏ xe máy mỗi cái giá là	2, 20
Ruột xe máy mỗi cái giá là	1, 20

Có trữ bán tại:
Garage Trần-đắt-Nghĩa Cầnthơ
» A. Cianna Biênhòa
» H. Peysson Pnom-Penh
Hãng chánh cho Namkỳ và Cao-man
L. DESMARQ et Cie — 135 Rue d'Espagne ở Saigon.

Sách hữu ích nên mua mà xem

Nhứt là mấy ông Hương-chức đang giúp việc quan và mấy ông Điền-Chủ nên mua để dành trong nhà rất nên hữu-dụng trong cơn có việc.

Gần người đời một năm cho đến tối sao cho khỏi việc này việc kia. Ắt tự nhiên sẽ tránh cho khỏi.

1 · Vậy muốn biết Phận-sự Hương chức phụ tá quan Biện-lý ra thể nào? Thì mua "TUẦN-TRA-PHÁP-LỆ" của ông Võ-văn-Thơm, giá là........2$00

2 · Muốn rõ Thể-cách Sanh-tử hôn-thú và Bộ-đời, nên mua cuốn "SANH TỬ HÔN-THÚ" của ông Võ-văn-Thơm, mới in rồi, giá là..........2$00

3 Muốn rõ việc kiện thưa đến Tòa cùng hết thảy những người làm dân nhà nước ra thể nào, nên mua quyển "TỤNG-TỪ THỂ-LỆ" của ông Võ-văn-Thơm dịch ra chữ Quốc âm rành rẽ, giá.......1$40

4 · Muốn biết phận-sự Hương-chức có quyền Giao-trác và thi hành án trong vụ kiện hộ của người Bổn-quốc, như Trưởng Tọa nên mua cuốn "THỨC-KIỆU-MỚI" của ông Dương văn Mẹn giá là......300

5 · Muốn thạo về việc làng thị nhận giấy tờ Sám và cố điền-thổ ghe cộ trâu-bò. Chia gia-tài. Cho vay đặt nợ. Cầu chứng. Con niêm. Khẩn và mua đất, giá đất Nhà-nước. Muốn họa-đồ đo đất; nên mua cuốn sách "SÁCH THƯỜNG DỤNG" của M. Trần-Kim, giá là............2$00

6 Lớn rành rang nên coi cuốn tuồng "KIM THẠCH KỲ DUYÊN" của ông Bùi-quang Nghĩa kêu là ông Thủ-khoa Nghĩa, ấy là một án văn-chương rất đúng đắn; và mấy chữ nào khó đều có giải nghĩa rõ ràng dưới mỗi trương giá mỗi cuốn là ....0$80.

Nhà buôn Annam muốn cho sổ sách của mình được rành rẽ, thì nên mua cuốn "Phép biên chép sổ sách" của ông Đỗ-văn-Y Quản-lý nhà in Hậu-giang Cầnthơ.

Sáu thứ sách nói trên đây, như Quí-vị có mua xin phụ thêm 0$21 là tiền gởi mỗi quyển.

Có trữ bán tại Nhà-in Hậu giang Cầnthơ.

Xin viết thơ và mandat cho M. Đỗ-văn-Y Quản-lý Ấn-quán An-hà CANTHO.

Sách mới xuất bản

Mới đây quan Tri-phủ Ninh-giang Bắc-kỳ là ông Bùi-thiện-Căn mới xuất bản bộ "KIM-VÂN-KIỀU CHÚ THÍCH". Những bộ Kim-Vân-Kiều xuất bản lâu nay tưởng chưa có bộ nào giải nghĩa rõ ràng và tường-tất như bộ này. Quan Phạm-văn-Thụ Tổng-Đốc Nam-Định duyệt bộ sách này có phê rằng: Vừa đây tiếp Ông Bùi-thiện-Căn tri phủ Lạng-Giang đệ duyệt bộ Kiêm-Vân-Kiều chú giải là thủ mặc của cụ cố án Bùi-khánh-Diễn soạn tập từ khi chủ bút Đăng-Văn-Nhựt-Báo, nghiên cứu hết nội kinh ngoại truyện, không bỏ sót một điển nào xuất sứ chép nguyên chữ nho, chú thích, dùng bằng quốc ngữ, tính hai mươi năm bút tâm mồ hôi, mực chan nước mắt, đến nay tính tả mới thành bộ sách có giá-trị đáng công truyền.

Và trong sách này những điển-tích chép bằng chữ nho, người nào muốn học thêm chữ Hán coi thiệt có ích. Ai là người thích văn nôm tưởng cũng nên sắm một bộ Kim-Vân-Kiều chú thích này để vào thơ phòng.

Có bán tại nhà Ấn-quán Hậu Giang. Giá mỗi cuốn 0.70

An-Phong
Bijouterie soieries de Chine et du Tonkin

Kính trình cùng lục châu Quí khách đặng rõ: tiệm tôi mua bán hơn năm năm bán ròng hàng tàu, nhưng là vân xuyến lãnh nhiều, cũng là hàng vườn, nhuộm đen điệu láng thật tốt, không hề trở tới chắc ý, vì tôi mua bán đã lâu, nên tốt hết sức lựa chọn thợ nhuộm, nhuộm tốt và hớt chăm tốt hơn các nơi khác đồ cẩm châu, hoa tự các, cũng xa lục soạn bắc thảo, lục soạn thượng hảo đều có đủ thứ, còn hàng bắc như, hàng không thể bì kịp hàng đen của tôi, và giá tôi bán lại rẻ. Còn đồ mặc trắng như the, lương-lược đủ thứ, tôi lãnh tại Hà-nội, như quí khách muốn mua vật chi dùng xin gởi thơ đến, thì tôi sẽ gởi lại liền, như vị nào muốn mua nhiều mà bán, tôi tính giá rất nhẹ, hàng tôi gởi *contre remboursement.*

Cao-lãnh: Nguyễn-xuân-Trước Cẩn bạch

Sách đồng âm tự vị

Chữ quốc ngữ mà muốn viết cho trúng thì phải học cho kỹ lưỡng. Mà muốn học cho kỹ lưỡng cần phải có một cuốn tự vị cho rành. Tự vị quốc-ngữ mà xuất bản xưa nay thì có cuốn tự vị ông Paulus Của, cuốn tự vị ông Génibrel và mới đây có cuốn đồng âm tự vị của ông Nguyễn-văn-Mai, là giáo sư tại trường Bổn-quốc Saigon. Hai cuốn trước thì đủ và nhiều chữ hơn nhưng lại mắc tiền. Cuốn thứ ba tuy nhỏ hơn nhưng giá thì rẻ, để cho học trò dùng thì vừa lắm.

Sách đồng âm tự vị in lần đầu là năm 1917 nay đã hết rồi mới in lại lần thứ nhì. Kỳ này giá bán mỗi cuốn là 0$50.

Có trữ bán tại An-Hà ấn quán Cầnthơ. Ai ở xa muốn mua xin phụ thêm 0.12 tiền gởi.

Sách mới lại

Grammaire C. Augé Cours préparatoire	0.45
Grammaire C. Augé Cours Elémentaire	0.60
Grammaire C. Augé Cours Moyen	0.80
id. Cours Supérieur	0.90
Mémento de poche	1.00
Dictionnaire Larousse classique	3.00
Dictionnaire Armand colin	4.50
Petit Larousse illustré	6.50
Géographie Foncin Cours Préparatoire	0.50
Géographie Foncin Cours Elémentaire	0.70
Géographie Foncin Cours [illegible]	[illegible]
Arith. Leysseene Cours Elémentaire	0.50
id. (Livre du maitre)	1.00
Choix de lectures (A. Mironneau) Cours Préparatoire	0.60
Choix de lectures (A. Mironneau) Cours El. 1er degré	0.70
Choix de lectures (A. Mironneau) Cours 2è degré	0.85
Choix de lectures (A. Mironneau) Cours Moyen 1er degré	1.00
Choix de lectures (A. Mironneau) Cours Moyen Certificat d'Etudes	1.10
Cartes de la Cochinchine cartonné	3.50

Có trữ bán tại nhà in Hậu-giang, ai mua nhiều về bán lại sẽ tìm huê hồng nhiều.

Le Gérant ĐỖ-VĂN-Y

CANTHO LE, 30 SEPTEMBRE 1926 — TIRAGE: 900 EXEMPLAIRES

CANTHO. — IMPRIMERIE DE L'OUEST

Vu pour l'insertion conforme